

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
(О. Б. Жильцов)
« 12 » 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Диференціальна психологічна діагностика порушень психофізичного розвитку»

для студентів

спеціальності 6.010105 Корекційна освіта (логопедія)
(шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня, ОКР)
спеціалізації Робота з аутичними дітьми
(за наявності) (назва спеціалізації)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 112/18
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« 12 » 2018 р.

Київ – 2018

Розробник:

Дубовик Марія Олександрівна, кандидат психологічних наук, викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Дубовик Марія Олександрівна, кандидат психологічних наук, викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від 30.08. 2018 р. № 8

Завідувач кафедри _____ (підпис) (О.В. Мартинчук)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми Логопедія)

(назва освітньої програми)

30.08. 2018 р.

Керівник освітньої програми _____ (підпис) (О.В. Мартинчук)

Робочу програму перевірено

03.09.2018 р.

Заступник директора/декана _____ (підпис) (Р.О. Павлюк)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	4-й	-
Семестр	7-й	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	56	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	56	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розкрити особливості диференціальної психологічної діагностики; сприяти оволодінню системою знань про методи диференціальної психодіагностики порушень психофізичного розвитку; сприяти опануванню навиками диференціальної психодіагностики у практичній діяльності корекційного педагога (логопеда).

Завдання:

- формувати загальні компетентності: світоглядну, комунікативну, міжособистісну, інформаційно-комунікаційну, креативну, аналітичну, самоосвітню;
- формувати фахові компетентності: організаційну, теоретико-методологічну, психолого-педагогічну, методичну, спеціально-педагогічну, спеціально-методичну, медико-біологічну, психолінгвістичну, проєктувальну, діагностико-корекційну, консультативну, деонтологічну, компетентність у сфері інклюзивного навчання, компетентність у сфері психолого-педагогічної допомоги дітям з аутизмом.

3. Результати навчання за дисципліною:

- знати теоретичні засади загальної та спеціальної педагогіки;
- розуміти особливості та закономірності розвитку різних категорій дітей з особливими освітніми потребами;
- знати теоретичні засади спеціальної психології;
- розуміти особливості психічного розвитку при різних типах порушень, а також особливості порушення мовлення дітей різних нозологій;

- знати основні методи, прийоми, методики психодіагностики;
- знати основні методи психологічної діагностики дітей різного віку з різними типами порушень психофізичного розвитку;
- уміти підбирати адекватний діагностичний інструментарій в конкретній ситуації;
- уміти здійснювати психологічне консультування в психолого-педагогічному супроводі родин, що виховують дітей з особливими потребами;
- уміти організовувати і забезпечувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 Загальні основи диференціальної психологічної діагностики порушень психофізичного розвитку							
Тема 1. Теоретико-методологічні основи диференціальної психодіагностики	14	4	4	-	-	-	6
Тема 2. Критерії диференціальної психодіагностики порушень психофізичного розвитку	8	2	2	-	-	-	4
Модульний контроль	2						
Разом	24	6	6	-	-	-	10
Змістовий модуль 2 Диференціальна психодіагностика при порушеннях інтелектуального розвитку та мовленнєвих порушеннях							
Тема 3. Психологічна діагностика порушень інтелектуального розвитку	14	4	2	2	-	-	6
Тема 4. Диференціальна психодіагностика порушень інтелектуального розвитку та порушення учбових навиків	10	2	2	-	-	-	6
Тема 5. Диференціальна	14	4	-	4	-	-	6

психодіагностика при порушеннях мовлення							
Модульний контроль	2						
Разом	40	10	4	6	-	-	18
Змістовий модуль 3 Диференціальна психодіагностика при інших типах порушення психофізичного розвитку							
Тема 6. Розлади аутистичного спектра: методи та критерії диференціальної психодіагностики	14	4	2	2	-	-	6
Тема 7. Диференціальна діагностика при сенсорних, мовленнєвих порушеннях та розладах учбових навиків	10	2	2	-	-	-	6
Тема 8. Психологічна діагностика емоційних та поведінкових порушень дитячого віку: критерії диференціальної діагностики	10	2	-	2	-	-	6
Модульний контроль	2						
Разом	36	8	4	4	-	-	18
Змістовий модуль 4 Психологічна діагностика міжособистісних стосунків у колективі та сім'ї при різних типах порушень психофізичного розвитку							
Тема 9. Психодіагностика міжособистісних стосунків у сім'ях, що виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку	9	2	-	2	-	-	5
Тема 10. Психодіагностика батьків та педагогів дітей з порушеннями психофізичного розвитку	9	2	-	2	-	-	5
Модульний контроль	2						
Разом	20	4	-	4	-	-	10
Усього	120	28	14	14	-	-	56

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Загальні основи диференціальної психологічної діагностики порушень психофізичного розвитку

Тема 1. Теоретико-методологічні основи диференціальної психодіагностики

Загальне поняття диференціальної психологічної діагностики. Місце диференціальної діагностики у структурі психологічної діагностики порушень психофізичного розвитку. Принципи психологічної діагностики

порушень розвитку.

Методи диференційної психодіагностики. Вимоги до процедури та методик при проведенні психологічної діагностики порушень розвитку.

Ключові слова: диференціальна діагностика, скринінгова діагностика, феноменологічна діагностика, формуючий експеримент, спостереження, тестування.

Рекомендована основна література [1, 2]

Рекомендована додаткова література [1, 5, 11, 12]

Тема 2. Критерії диференціальної психодіагностики порушень психофізичного розвитку

Класифікація порушень психофізичного розвитку у психолого-педагогічній та медичній парадигмі. Поняття критеріїв диференціальної діагностики порушень розвитку. Порівняльна характеристика критеріїв диференціальної діагностики за різними авторами (В.І. Лубовський, О.Н. Усанова, С.Д. Забрамна, М.Я. Семаго та Н.Н. Семаго).

Ключові слова: критерії диференціальної діагностики, порушення психофізичного розвитку.

Рекомендована основна література [1, 2, 4, 5]

Рекомендована додаткова література [5, 12]

Змістовий модуль 2

Диференціальна психодіагностика при порушеннях інтелектуального розвитку та мовленнєвих порушеннях

Тема 3. Психологічна діагностика порушень інтелектуального розвитку

Діагностичні критерії порушень інтелектуального розвитку. Класичні та сучасні тести інтелекту: тести Д. Векслера (WAIS, WISC, WPPSI), кольорові та чорно-білі прогресивні матриці Дж. Равена, тест Leiter-3. Можливості експериментально-психологічних методик та спостереження у діагностиці порушень розумового розвитку. Методи діагностики емоційно-вольової сфери, пам'яті, уваги та мовлення при порушеннях розумового розвитку.

Методи психологічної діагностики порушень інтелектуального розвитку у досліджуваних різного віку: період немовляти, ранній дитячий вік, дошкільний вік, молодший шкільний, підлітковий, дорослий вік.

Ключові слова: тест інтелекту, вербальний та невербальний інтелект, порушення інтелектуального розвитку.

Рекомендована основна література [1, 2, 4, 5]

Рекомендована додаткова література [4, 5, 6, 7, 8, 9, 11]

Тема 4. Диференціальна психодіагностика порушень інтелектуального розвитку та порушення учбових навиків

Діагностичні критерії порушень розвитку учбових навиків та затримки психічного розвитку. Методи діагностики пізнавальних, емоційних та вольових процесів відповідно до віку досліджуваного. Діагностичні показники розвитку мислення, мовлення, пам'яті, уваги, емоційно-вольової сфери при порушеннях учбових навиків.

Критерії диференціальної діагностики порушень інтелектуального розвитку та порушень учбових навиків.

Ключові слова: порушення розвитку учбових навиків, затримка психічного розвитку, здатність до навчання, формуючий експеримент.

Рекомендована основна література [1, 2, 4, 5]

Рекомендована додаткова література [4, 5, 6, 7, 9, 12]

Тема 5. Диференціальна психодіагностика при порушеннях мовлення

Класифікація та діагностичні критерії порушень мовленнєвого розвитку. Методи психологічної діагностики мовленнєвого розвитку у досліджуваних різного віку. Невербальні методи психодіагностики мислення, пам'яті, уваги, емоційно-вольової сфери, що засовуються при порушеннях мовленнєвого розвитку.

Показники диференціальної діагностики при різних варіантах порушень мовленнєвого розвитку. Критерії розмежування порушень мовленнєвого розвитку, порушень інтелектуального розвитку та затримки психічного розвитку.

Ключові слова: порушення мовленнєвого розвитку, розлади експресивного мовлення, розлади рецептивного мовлення.

Рекомендована основна література [1, 2, 4, 5]

Рекомендована додаткова література [3, 4, 9, 12]

Змістовий модуль 3

Диференціальна психодіагностика при інших типах порушення психофізичного розвитку

Тема 6. Розлади аутистичного спектра: методи та критерії диференціальної психодіагностики

Діагностичні критерії розладів аутистичного спектра (РАС). Методи психологічної діагностики РАС для досліджуваних різного віку. Невербальні методи діагностики пізнавальних та емоційно-вольових процесів, що застосовуються при розладах аутистичного спектра.

Критерії та показники диференціальної діагностики РАС та порушень мовленнєвого розвитку, порушень інтелектуального розвитку.

Ключові слова: розлади аутистичного спектра, дефіцит соціальної взаємодії та комунікації, обмеженість і повторюваність поведінки.

Рекомендована основна література [1, 2, 4, 5]

Рекомендована додаткова література [8, 10, 11, 12]

Тема 7. Диференціальна діагностика при сенсорних, мовленнєвих порушеннях та розладах учбових навиків

Особливості застосування методів психологічної діагностики при сенсорних порушеннях (вадах зору, слуху). Модифікація методів психодіагностики пізнавальних, емоційних та вольових процесів при обстеженні осіб з сенсорними порушеннями.

Критерії та показники диференціальної діагностики сенсорних порушень (зору та слуху) та порушень мовленнєвого розвитку, порушень інтелектуального розвитку, РАС.

Ключові слова: сенсорні порушення, проєктивні психодіагностичні методики, невербальні психодіагностичні методики.

Рекомендована основна література [1, 2, 3, 4, 5]

Рекомендована додаткова література [2, 9, 12]

Тема 8. Психологічна діагностика емоційних та поведінкових порушень дитячого віку: критерії диференціальної діагностики

Класифікація та діагностичні критерії емоційних і поведінкових порушень, що починаються в дитячому і підлітковому віці. Синдром дефіциту уваги та гіперактивності (СДУГ): методи психологічної діагностики. Особливості психодіагностики пізнавальних, емоційних та вольових процесів при обстеженні осіб зі СДУГ.

Показники диференціальної діагностики СДУГ та порушень мовленнєвого розвитку, порушень інтелектуального розвитку, РАС.

Ключові слова: гіперкінетичні порушення, синдром дефіциту уваги та гіперактивності.

Рекомендована основна література [2, 4, 5]

Рекомендована додаткова література [6, 8, 10, 12]

Змістовий модуль 4

Психологічна діагностика міжособистісних стосунків у колективі та сім'ї при різних типах порушень психофізичного розвитку

Тема 9. Психодіагностика міжособистісних стосунків у сім'ях, що виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку

Особливості застосування методів психологічної діагностики сімейної взаємодії при обстеженні дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Методи діагностики стосунків у сім'ї: кінетичний малюнок сім'ї, аналіз сімейних взаємостосунків (Е.Г. Ейдемільера), діагностика батьківського ставлення (А. Я. Варга, В. В. Столін).

Ключові слова: стилі сімейного виховання, сімейна взаємодія, малюнкові тести.

Рекомендована основна література [3, 5]

Рекомендована додаткова література [11, 13]

Тема 10. Психодіагностика батьків та педагогів дітей з порушеннями психофізичного розвитку

Особливості психодіагностики батьків та педагогів дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Діагностика емоційних станів.

Діагностика тривожності Ч. Д. Спілбергера і Ю. Л. Ханіна. Методика САН, Методика діагностики рівня емоційного вигорання В. В. Бойко. Методика діагностики рівня емпатійних здібностей В. В. Бойко.

Ключові слова: тривожність, емоційне вигорання, емпатія.

Рекомендована основна література [3]

Рекомендована додаткова література [10, 11, 13]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	5	5	4	4	2	2
Відвідування семінарських занять	1	3	3	2	2	2	2	-	-
Відвідування практичних занять	1	-	-	3	3	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	3	20	2	20	2	20	-	-
Робота на практичному занятті	10	-	-	3	20	2	20	2	10
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	4	20	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	66	-	90	-	93	-	49
Максимальна кількість балів: 298									
Розрахунок коефіцієнта: $K = 298/100 = 2,98$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль 1

Загальні основи диференціальної психологічної діагностики порушень психофізичного розвитку

Тема 1. Теоретико-методологічні основи диференціальної психодіагностики (6 год.)

Завдання:

1. Проаналізуйте історію застосування психодіагностики у дослідженні дітей з особливостями психофізичного розвитку.

Критерії оцінювання:

1. Змістовність – 2 б.

2. Логічність – 1 б.
3. Здатність до рефлексії – 2 б.
2. Наведіть 10 прикладів психодіагностичних методик (тестів) для дослідження дітей з порушеннями розвитку, 5 з яких відповідають критеріям валідності, надійності, стандартизованості, а 5 з яких не відповідають вищевказаним критеріям.

Критерії оцінювання:

1. Змістовність – 2 б.
2. Правильність – 2 б.
3. Самостійність – 1 б.

Тема 2. Критерії диференціальної психодіагностики порушень психофізичного розвитку (4 год.)

Завдання: здійсніть порівняння типів порушень психофізичного розвитку за різними джерелами.

	МКХ-10	DSM-V	Класифікація за В. В. Лебединським	Інше...
Порушення розвитку (назва)				

Критерії оцінювання:

1. Змістовність – 2 б.
2. Правильність – 2 б.
3. Самостійність – 1 б.

Змістовий модуль 2

Диференціальна психодіагностика при порушеннях інтелектуального розвитку та мовленнєвих порушеннях

Тема 3. Психологічна діагностика порушень інтелектуального розвитку (6 год.)

Завдання: проаналізуйте методи та результати психодіагностики порушень інтелектуального розвитку. Заповніть таблицю та вкажіть використані джерела (ресурси).

Параметри	Методи діагностики	Результати (особливості) при порушеннях інтелектуального розвитку
Моторика		
Сприймання		
Увага		
Пам'ять		
Мовлення		
Мислення (Загальний інтелект)		
Емоційно-вольова сфера		

Особливості особистості		
Інше...		

Критерії оцінювання:

1. Змістовність – 2 б.
2. Здатність до рефлексії – 2 б.
3. Самостійність – 1 б.

Тема 4. Диференціальна психодіагностика порушень інтелектуального розвитку та порушення учбових навиків (6 год.)

Завдання: здійсніть порівняльний аналіз результатів диференціальної діагностики при порушеннях інтелектуального розвитку та затримці психічного розвитку. Заповніть порівняльну таблицю та вкажіть використані джерела (ресурси).

Параметри	Методи діагностики	Результати (особливості) при порушеннях інтелектуального розвитку	ЗПР
Моторика			
Сприймання			
Увага			
Пам'ять			
Мовлення			
Мислення (Загальний інтелект)			
Емоційно-вольова сфера			
Особливості особистості			
Здатність до навчання			
Інше...			

Критерії оцінювання:

1. Змістовність – 2 б.
2. Здатність до рефлексії – 2 б.
3. Самостійність – 1 б.

Тема 5. Диференціальна психодіагностика при порушеннях мовлення (6 год.)

Завдання: здійсніть порівняльний аналіз результатів диференціальної діагностики при порушеннях мовленнєвого розвитку, інтелектуального розвитку та затримці психічного розвитку. Заповніть порівняльну таблицю та вкажіть використані джерела (ресурси).

Параметри	Методи	Порушення мовлення	Порушення	ЗПР

	діагностики	сенсорна алалія	моторна алалія	(Інші порушення мовлення)	інтелектуального розвитку	
Моторика						
Сприймання						
Увага						
Пам'ять						
Мовлення						
Мислення (Загальний інтелект)						
Емоційно-вольова сфера						
Особливості особистості						
Здатність до навчання						
Інше...						

Критерії оцінювання:

1. Змістовність – 2 б.
2. Здатність до рефлексії – 2 б.
3. Самостійність – 1 б.

Змістовий модуль 3

Диференціальна психодіагностика при інших типах порушення психофізичного розвитку

Тема 6. Розлади аутистичного спектра: методи та критерії диференціальної психодіагностики (6 год.)

Завдання:

1. Здійсніть порівняльний аналіз діагностичних критеріїв розладів аутистичного спектра за різними підходами. Заповніть порівняльну таблицю та вкажіть використані джерела (ресурси).

	МКХ-10	DSM-V	Підхід Л. Вінг	Інше...
Діагностичні критерії				

Критерії оцінювання:

1. Змістовність – 2 б.
2. Правильність – 2 б.
3. Самостійність – 1 б.

2. Здійсніть порівняльний аналіз результатів диференціальної діагностики при розладах аутистичного спектра, порушеннях мовленнєвого розвитку, інтелектуального розвитку та затримці психічного розвитку. Заповніть порівняльну таблицю та вкажіть використані джерела (ресурси).

Параметри	Методи діагностики	РАС	Порушення мовлення		Порушення інтелектуального розвитку	ЗПР
			сенсорна алалія	моторна алалія		
Моторика						
Сприймання						
Увага						
Пам'ять						
Мовлення						
Мислення (Загальний інтелект)						
Емоційно-вольова сфера						
Особливості особистості						
Здатність до навчання						
Інше...						

Критерії оцінювання:

1. Змістовність – 2 б.
2. Здатність до рефлексії – 2 б.
3. Самостійність – 1 б.

Тема 7. Диференціальна діагностика при сенсорних, мовленнєвих порушеннях та розладах учбових навиків (6 год.)

Завдання: здійснити порівняльний аналіз результатів диференціальної діагностики при сенсорних порушеннях (порушеннях зору/слуху), розладах аутистичного спектра, порушеннях мовленнєвого розвитку, інтелектуального розвитку. Заповніть порівняльну таблицю та вкажіть використані джерела (ресурси).

Параметри	Методи діагностики	Сенсорні порушення		РАС	Порушення мовлення		Порушення інтелектуального розвитку
		Порушення слуху	Порушення зору		сенсорна алалія	моторна алалія	
Моторика							
Сприймання							
Увага							
Пам'ять							
Мовлення							
Мислення (Загальний інтелект)							
Емоційно-вольова сфера							

Особливості особистості							
Здатність до навчання							
Інше...							

Критерії оцінювання:

1. Змістовність – 2 б.
2. Здатність до рефлексії – 2 б.
3. Самостійність – 1 б.

Тема 8. Психологічна діагностика емоційних та поведінкових порушень дитячого віку: критерії диференціальної діагностики (6 год.)

Завдання: здійсніть порівняльний аналіз результатів диференціальної діагностики при емоційних та поведінкових порушеннях (порушення активності та уваги), розладах аутистичного спектра, порушеннях мовленнєвого розвитку, інтелектуального розвитку. Заповніть порівняльну таблицю та вкажіть використані джерела (ресурси).

Параметри	Методи діагностики	СДУГ	Сенсорні порушення		РАС	Порушення мовлення		Порушення інтелектуального розвитку
			Порушення слуху	Порушення зору		сенсорна алалія	моторна алалія	
Моторика								
Сприймання								
Увага								
Пам'ять								
Мовлення								
Мислення (Загальний інтелект)								
Емоційно-вольова сфера								
Особливості особистості								
Здатність до навчання								
Інше...								

Критерії оцінювання:

1. Змістовність – 2 б.
2. Здатність до рефлексії – 2 б.
3. Самостійність – 1 б.

Змістовий модуль 4

Психологічна діагностика міжособистісних стосунків у колективі та сім'ї при різних типах порушень психофізичного розвитку

Тема 9. Психодіагностика міжособистісних стосунків у сім'ях, що

виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку (5 год.)

Завдання: підготуйте папку з методиками психодіагностики міжособистісних стосунків у сім'ї. Папка повинна містити опис методики, інструкцію, стимульний матеріал та бланки відповідей готові для застосування.

Критерії оцінювання:

1. Змістовність – 2 б.
2. Правильність – 2 б.
3. Самостійність – 1 б.

Тема 10. Психодіагностика батьків та педагогів дітей з порушеннями психофізичного розвитку (5 год.)

Завдання: провести діагностику психоемоційного стану батьків (педагогів) дітей з порушеннями психофізичного розвитку; здійснити обробку результатів; описати висновки та розробити рекомендації.

Критерії оцінювання:

1. Змістовність – 2 б.
2. Здатність до рефлексії – 2 б.
3. Самостійність – 1 б.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№ МКР	Форма проведення	Критерії оцінювання	Кількість балів
МКР 1	Письмова форма	1. Здатність продемонструвати теоретичні знання змісту модуля	20 балів
		2. Грамотність письмового мовлення	5 балів
МКР 2	Письмова форма; виконання практичного завдання	1. Здатність продемонструвати теоретичні знання змісту модуля	10 балів
		2. Здатність продемонструвати практичні навички диференціальної психологічної діагностики порушень психофізичного розвитку	10 балів
		3. Грамотність письмового мовлення	5 балів

МКР 3	Письмова форма; виконання практичного завдання	1. Здатність продемонструвати теоретичні знання змісту модуля	10 балів
		2. Здатність продемонструвати практичні навички диференціальної психологічної діагностики порушень психофізичного розвитку	10 балів
		3. Грамотність письмового мовлення	5 балів
МКР 4	Письмова форма; виконання практичного завдання	1. Здатність продемонструвати теоретичні знання змісту модуля	10 балів
		2. Здатність продемонструвати практичні навички психологічної діагностики міжособистісних стосунків	10 балів
		3. Грамотність письмового мовлення	5 балів

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Залік

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Не передбачено навчальним планом.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни «Диференціальна психологічна діагностика порушень психофізичного розвитку»

Разом: 120 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 14 год., практичні заняття – 14 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 56 год.

Модулі	Модуль I.		Модуль II.			Модуль III			Модуль IV	
Назва модуля	Загальні основи диференціальної психологічної діагностики порушень психофізичного розвитку		Диференціальна психодіагностика при порушеннях інтелектуального розвитку та мовленнєвих порушеннях			Диференціальна психодіагностика при інших типах порушення психофізичного розвитку			Психологічна діагностика міжособистісних стосунків у колективі та сім'ї при різних типах порушень психофізичного розвитку	
Кількість балів за модуль	66 балів		90 балів			93 бала			49 балів	
Лекції	1-2	3	4-5	6	7-8	9-10	11	12	13	14
Теми лекцій	Теоретико-методологічні основи диференціальної психодіагностики	Критерії диференціальної психодіагностики порушень психофізичного розвитку	Психологічна діагностика порушень інтелектуального розвитку	Диференціальна психодіагностика порушень інтелектуального розвитку та порушення навчальних навиків	Диференціальна психодіагностика при порушеннях мовлення	Розлади аутистичного спектра: методи та критерії диференціальної психодіагностики	Диференціальна діагностика при сенсорних, мовленнєвих порушеннях та розладах навчальних навиків	Психологічна діагностика емоційних та поведінкових порушень дитячого віку: критерії диференціальної психодіагностики	Психодіагностика міжособистісних стосунків у сім'ях, що виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку	Психодіагностика батьків та педагогів дітей з порушеннями психофізичного розвитку
Бали за лекції	2 бали	1 бал	2 бали	1 бал	2 бали	2 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Теми семінарських занять	Теоретико-методологічні основи диференціальної психодіагностики	Критерії диференціальної психодіагностики порушень	Психологічна діагностика порушень інтелектуального розвитку	Диференціальна психодіагностика порушень інтелектуального розвитку		Розлади аутистичного спектра: методи та критерії диференціальної психодіагностики	Диференціальна діагностика при сенсорних, мовленнєвих порушеннях			
Бали за семінарські	10+2 балів	10+1 балів	10+1 балів	10+1 балів		10+1 балів	10+1 балів			
Теми практичних занять			Психологічна діагностика порушень інтелектуального розвитку		Диференціальна психодіагностика при порушеннях мовлення	Розлади аутистичного спектра: методи та критерії диференціальної психодіагностики		Психологічна діагностика емоційних та поведінкових порушень дитячого віку: критерії диференціальної психодіагностики	Психодіагностика міжособистісних стосунків у сім'ях, що виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку	Психодіагностика батьків та педагогів дітей з порушеннями психофізичного розвитку
Бали за практичні			10+1 балів		10+2 балів	10+1 балів		10+1 балів	10+2 балів	
Самостійна робота	10 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	10 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)	5 (балів)
Види контролю	Модульний контроль 1 (25 балів)		Модульний контроль 2 (25 балів)			Модульний контроль 3 (25 балів)			Модульний контроль 4 (25 балів)	

Всього: 298 бал. $K = 298/100 = 2,98$

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Баль Н.Н. Психолого-педагогическая диагностика лиц с нарушениями речи: дифференциальная диагностика: учеб.-метод. пособие / сост. Н.Н.Баль, Н.В. Чемоданова. – Минск: Зорны Верасок, 2013. – 55 с. – Режим доступу: <http://elib.bspu.by/handle/doc/13050>
2. Левченко И. Ю. Психолого-педагогическая диагностика. Учебное пособие для ВУЗов / Левченко И.Ю., Забрамная С.Д., Баилова Т.А. и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с. – Режим доступу: <http://www.klex.ru/al2>
3. Райгородский Д.Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты: Учебное пособие / Д.Я. Райгородский. – Самара: Издательский Дом «БАХРАХ_М», 2001. – 672 с. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/42398/>
4. Семаго Н. Я. Теория и практика оценки психологического развития ребенка. Дошкольный и младший школьный возраст / Н.Я. Семаго, М.М. Семаго. –СПб.: Речь, 2005. – 384 с. – Режим доступу: <http://doverieplavsk.narod.ru/olderfiles/1/SemagoTeoriyaipraktikaoccenkipsihi-20120.pdf>
5. Специальная психология: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. И. Лубовский, Т. В. Розанова, Л. И. Солнцева и др.; Под ред. В.И.Лубовского. — 2-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. — 464 с. – Режим доступу: <http://www.klex.ru/cog>

Додаткова:

1. Бурлачук Л.Ф. Психодиагностика: Учебник для вузов / Л.Ф. Бурлачук. – СПб. : Питер, 2007. – 352 с.
2. Венгер А.Л. Психологические рисуночные тесты: Иллюстрированное руководство. – М.: Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003.
3. Елецкая О. В. Психолого-педагогическая диагностика детей с нарушениями речи / О. В. Елецкая, А. А. Тараканова. – СПб.: ЛГУ им. А.С. Пушкина, 2012. – 312 с.
4. Лаврова Г. Н. Психолого-педагогическая диагностика развития детей от 0 до 3 лет: Учебное пособие / Г. Н. Лаврова. – Челябинск: Издательство ЮУрГУ, 2004. – 129 с.
5. Левченко, И.Ю. Психолого-педагогическая диагностика нарушений развития (курс лекций) / С. Д. Забрамная, И. Ю. Левченко. — М.: В. Секачѳв, 2007. — 128 с.
6. Марцинковская Т.Д. Диагностика психического развития детей. Пособие по практической психологии. – М.: ЛИНКА-ПРЕСС, 1997. – 176 с.
7. Методика діагностики відхилень у розумовому розвитку молодших школярів та старших дошкільників / Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д.,

- Борщевська Л.В., Обухівська А.Г. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 1998.
8. Практикум по возрастной психологии: Учеб. пособие /Под ред. Л.А. Головей, Е.Ф. Рыбалко. – СПб.: Речь, 2002. – 694 с.
 9. Психолого-педагогическая диагностика развития детей раннего и дошкольного возраста: метод пособие / под ред. Е. А. Стеблевой. – М.: Просвещение, 2004. – 164 с.
 - 10.Скрипник Т.В. Феноменологія аутизму : Монографія. – К.: Видавництво «Фенікс», 2010. – 368 с.
 - 11.Словарь – справочник по психологической диагностике / Л.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов – К.: Наукова думка, 1989. – 200 с.
 - 12.Шаповал, И.А. Методы изучения и диагностики отклоняющегося развития: учебное пособие / И.А. Шаповал. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 320 с.
 - 13.Эйдемиллер Э.Г. Психология и психотерапия семьи. 4-е изд / Э.Г. Эйдемиллер, В. Юстицкис.— СПб.: Питер, 2008. — 672 с.

9. Додаткові ресурси (за наявності)